

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 686/2025-149

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Špecializovaného trestného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4Nt/1/2021 a jeho uzneseníu z 3. apríla 2023 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 19/2023 a jeho uzneseníu z 24. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. decembra 2024 (doplnenou 30. decembra 2024, 11. apríla 2025, 26. apríla 2025 a 16. augusta 2025) domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2, 3 a 4, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4, čl. 153 a čl. 154c ods. 1 a 2 ústavy, ako aj porušenia práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a c), ods. 4, čl. 6 ods. 1 a 2, ods. 3 písm. b), c), d) a e), čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), porušenia čl. 53 dohovoru a porušenia práv podľa čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 7“) a podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12“) postupom Špecializovaného trestného súdu Pezinok (ďalej len „Špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Nt/1/2021 a jeho uznesením z 3. apríla 2023 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 19/2023 a jeho uznesením z 24. júla 2024. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť. Zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-1T/18/2018 zo 7. novembra 2018 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 13/2018 z 15. mája 2019 uznaný vinným v bode 1 zo spáchania prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, v bode 2 zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a v bode 3 zo spáchania prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona a zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, za ktoré mu bol okrem iného uložený úhrnný trest odňatia vo výmere 22 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

3. Špecializovaný trestný súd napadnutým uznesením č. k. 4Nt/1/2021-734 z 3. apríla 2023 zamietol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrhy sťažovateľa a jeho sestry na povolenie obnovy konania vedeného Špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. PK-1T/18/2018, pretože neboli naplnené podmienky obnovy konania podľa § 394 Trestného poriadku.

4. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tost 19/2023 z 24. júla 2024 sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu z 3. apríla 2023 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiam všeobecných súdov o návrhu na povolenie obnovy konania podrobne (v rozsahu rádovo takmer 100 strán) opísal priebeh pôvodného trestného konania, ktorého obnovy sa domáhal a v rámci ktorého malo dôjsť viacerým pochybeniam orgánov činných v trestnom konaní, ako aj súdov rozhodujúcich v merite veci. Podľa jeho názoru podstatná chyba pôvodného konania spočívala v tom, že mu nebolo umožnené preštudovať vyšetrovací spis, nebol mu poskytnutý primeraný čas a možnosť na prípravu obhajoby a nebola mu poskytnutá adekvátna právna pomoc. Podľa sťažovateľa jemu ustanovení obhajcovia zastupovali záujmy „druhej strany“. Celé trestné stíhanie vníma ako nezákonné, rovnako ako aj v ňom zabezpečené dôkazy. K svojim záverom sa všeobecné súdy podľa jeho názoru dopracovali v procese, v ktorom sa nezákonnosť a ústavná nekonformnosť niesla celým trestným stíhaním. Sťažovateľ upozornil, že jeho právo na zastúpenie obhajcom bolo iba iluzórne, keď si podania (okrem iných aj mimoriadne opravné prostriedky) musel „vypracovať“ sám.

6. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľ zhrnul do nasledujúcich bodov.

7. V prvom rade považuje napadnuté prvostupňové uznesenie za nedostatočne odôvodnené a s touto skutočnosťou sa sťažnostný súd nevysporiadal.

8. V konaní o návrhu na povolenie obnovy konania mu nebolo umožnené vypovedať o skutočnostiach podstatných a dôležitých pre rozhodnutie o podanom návrhu. Ním navrhované vykonanie dokazovania súdy paušálne odmietli bez skúmania ich potenciálu.
9. S tým, že v pôvodnom konaní mu nebolo umožnené preštudovanie vyšetrovacieho spisu, že mu nebola poskytnutá právna pomoc a ani poskytnutý primeraný čas a možnosť na prípravu obhajoby, sa súdy nevysporiadali.
10. Rovnako sa nevysporiadali s tým, že Mgr. Roman Kerak, ktorý nebol ustanoveným a ani splnomocneným obhajcom, ktorý ale reálne bol prítomný na všetkých úkonoch prípravného konania a na prvom hlavnom pojednávaní (a to na základe splnomocnenia sťažovateľovi ustanoveného obhajcu JUDr. Michala Ellingera, s čím sťažovateľ nesúhlasil), nezastupoval záujmy sťažovateľa.
11. Špecializovaný trestný súd v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania navyše znemožnil sťažovateľovi predložiť predovšetkým listinné dôkazy priamo na verejnom zasadnutí, ktoré napokon musel poslať prostredníctvom pošty. Nebolo mu však už umožnené vyjadriť sa k týmto dôkazom.
12. Ústavne konformným spôsobom sa konajúce všeobecné súdy nevysporiadali ani s nezákonnosťou trestného konania, odsúdenia a uväznenia sťažovateľa.
13. Celkovo nesprávne a nedostatočne sa súdy vysporiadali so skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie o návrhu na povolenie obnovy konania.
14. Neuviedli, ako sa vysporiadali s povinnosťou ústavne konformne interpretovať čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 v predmetnom konaní, resp. s povinnosťou rozhodovať v prospech ľudských práv.
15. Súdmi prezentované hodnotenie argumentov sťažovateľa bez jeho vypočutia a vykonania navrhovaných dôkazov je založené iba na domnienkach, resp. subjektívnych pocitoch.
16. Výklad právneho predpisu v tom zmysle, že sťažovateľ má využiť dovolanie, prezentovaný konajúcimi všeobecnými súdmi, obmedzuje, resp. bráni v reálnom uplatnení jeho základných práv. Podľa sťažovateľa nič nebránilo v súvislosti s výkladom § 394 ods. 1 Trestného poriadku splniť si ústavnú povinnosť podľa čl. 152 ods. 4 ústavy a interpretovať a aplikovať toto ustanovenie Trestného poriadku v súlade s čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 v duchu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako to má na mysli „čl. 31 ods. 3 písm. b) Viedenského dohovoru“, ak k danej problematike existuje výkladom vyvodené všeobecné pravidlo. Súd teda mal povinnosť pojem „nové skutočnosti“ v § 394 Trestného poriadku vykladať a uplatňovať v súlade s pojmom „podstatná chyba“ uvedeným v čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7.
17. Všeobecné súdy sa rovnako nevysporiadali s existenciou sťažovateľom tvrdených prepojení rodičov poškodenej s osobami na Špecializovanom trestnom súde.
18. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti súdy v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania vyhodnotili svojvoľne a arbitrárne. Neposkytli jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Neposkytli špecifickú odpoveď na to, z akého dôvodu neboli ochotné pristúpiť k vykonaniu dôkazov.

19. Sťažovateľ je presvedčený, že v konaní o jeho návrhu mu bola poskytnutá iba formálna možnosť obnovenia konania. Jeho argumenty neboli vypočuté, nemohol predložiť dôkazy a vyjadriť sa k nim. Odôvodnenia rozhodnutí súdov v tomto konaní považuje za nedostatočné.

20. Okrem uvedeného zhrnutia podstatných bodov ústavnej sťažnosti sťažovateľ Špecializovanému trestnému súdu vytýkal, že sa nekonalo o jeho námietke zaujatosti, lebo bola založená na iných dôvodoch ako podľa § 31 Trestného poriadku; že jeho obhajoba aj v tomto konaní bola iluzórna; že nedostal priestor, aby sa vyjadril k jednotlivým jeho podaniam; že jeho návrhy na vykonanie dokazovania súd na verejnom zasadnutí neprečítal a tieto neboli vykonané; že mu súd znemožnil preukázať existenciu nových skutočností; že súd neprihliadol na skutočnosť, že bol odsúdený na základe nezákonných a procesne nepoužiteľných dôkazov, že došlo k manipulácii so zápisnicami z vykonaných procesných úkonov, ako aj samotným spisom; že súd nevzhladol na okolnosť, že mu nebolo obvinenie vznesené okamžite, že výsluchy boli vykonané bez prítomnosti obhajcu, resp. v prítomnosti advokáta, ktorý nebol ustanovený, že svedkovia neovládajúci slovenský jazyk vypovedali bez tlmočníka, že zaistenie vecí bolo vykonané nezákonne; že v jeho veci ide nesprávnu právnu kvalifikáciu; že mu v pôvodnom konaní boli poskytnuté spisy na poslednú chvíľu; že neboli zaprotokolované závažné a dôležité skutočnosti a doslovný prepis zápisníc bol sťažovateľovi odmietnutý; že zvukové záznamy boli skrátené; že uložený trest odňatia slobody je nezákonný, neobstojí z hľadiska jeho výšky v porovnaní s trestami za rovnaké trestné činy.

21. Sťažovateľ rezumoval, že s ohľadom na všetky skutočnosti, ktoré mali byť predmetom konania o návrhu na povolenie obnovy konania, bolo zrejmé, že jeho trestné stíhanie ako také bolo nezákonné a dôkazy proti nemu procesne nepoužiteľné.

22. Tieto skutočnosti sťažovateľ považuje za nové a novoodhalené.

23. Aj v sťažnosti proti zamietnutiu návrhu na povolenie obnovy konania sťažovateľ opäť požadoval svoje vypočutie, aby sa mohol podrobne vyjadriť ku všetkým skutočnostiam potrebným pre spravodlivé rozhodnutie. Jeho obhajca poukázal na účelové vyhodnotenie namietaných skutočností, na závery súdu, ktoré vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia, na paušálne odmietnutie vykonania dôkazov a na nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, čo spôsobilo odopretie prístupu k súdu. Zároveň v riadnom opravnom prostriedku uviedol, že prvostupňový súd, ktorý bol vopred informovaný o rozsahu navrhovaného vypočutia, ho odmietol vypočuť, teda nemal čo hodnotiť. Zároveň namietané skutočnosti v písomných podaniach účelovo vyhodnotil, pričom závery Špecializovaného trestného súdu vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia.

24. Podstata sťažnosti (ako riadneho opravného prostriedku), ako ju definoval sťažovateľ, spočívala v tom, že nebol vypočutý, preto žiadal aj najvyšší súd, aby ho vypočul.

25. V doplneniach ústavnej sťažnosti sťažovateľ opakovane už uplatnenú argumentáciu, predkladal listinné dokumenty na podporu ním už uvedených skutočností, prípadne kritizoval skoršie rozhodnutie ústavného súdu o jeho predošlej ústavnej sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

26. Zhrnúc sťažovateľove námietky, možno za podstatu ústavnej sťažnosti považovať namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2, 3 a 4, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, porušenie čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4, čl. 153 a čl. 154c ods. 1 a 2 ústavy, ako aj porušenie práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a c), ods. 4, čl. 6 ods. 1 a 2, ods. 3 písm. b), c), d) a e), čl. 13 a čl. 14 dohovoru, porušenia čl. 53 dohovoru a porušenia práv podľa čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 a podľa čl. 1 ods. 1 a 2 protokolu č. 12 postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4Nt/1/2021 a jeho uznesením z 3. apríla 2023 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tost 19/2023 a jeho uznesením z 24. júla 2024, ktorými v konečnom dôsledku bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania týkajúceho sa jeho trestnej veci zamietnutý.

27. Napriek skutočnosti, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nie je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, ústavný súd uplatnením materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, a tým aj k ochrane práv a slobôd fyzickej osoby, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou jeho rozhodovacej činnosti (k tomu pozri aj II. ÚS 51/2017, II. ÚS 782/2014), vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, pristúpil k jej predbežnému posúdeniu (m. m. I. ÚS 193/2024), pretože i neho bolo možné vyhodnotiť opodstatnenosť sťažovateľových námietok.

28. Absencia právneho zastúpenia sťažovateľa sa podľa názoru ústavného súdu zrejme premietla aj do katalógu ním vymenovaných práv a článkov ústavy, dohovoru a jeho protokolov, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha. Ústavný súd však k posúdeniu ústavnej sťažnosti pristúpil ako celku bez toho, aby sa bližšie a podrobnejšie zaoberal aplikovateľnosťou všetkých sťažovateľom označených základných práv prípadne článkov právnych predpisov na danú vec (ktorú aplikovateľnosť v konečnom dôsledku relevantným spôsobom neobjasnil ani samotný sťažovateľ) a ústavnú sťažnosť preskúmal najmä z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy. Dôvod na takýto postup ústavný súd nachádza najmä v skutočnosti, že sťažovateľ porušenie ostatných, v bodoch 1 a 26 odôvodnenia tohto uznesenia špecifikovaných práv v podstate odvíja práve od neprípustného zásahu Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu do jeho základného práva na súdnu ochranu a do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Článok 6 ods. 1 dohovoru však v tomto prípade nie je aplikovateľný, keďže predmetom konania pred všeobecnými súdmi nebolo rozhodovanie o občianskych právach alebo záväzkoch sťažovateľa alebo o oprávnenosti trestného obvinenia proti nemu, ale o návrhu na povolenie obnovy trestného konania. Zmienené a v tejto veci nesplnené podmienky uplatnenia tohto ustanovenia pritom vyplývajú priamo z jeho znenia. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že ak nezistí dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, vzhľadom na ich argumentačnú spätosť a prepojenosť nebude prichádzať do úvahy ani vyslovenie porušenia ostatných sťažovateľom označených práv.

29. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa je teda v plnej miere preskúmateľná v rozsahu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj samotný sťažovateľ v podstate namieta predovšetkým to, že sa Špecializovaný trestný súd a najvyšší súd sa nevysporiadali s jeho argumentáciou.

30. Za takejto situácie nebola nevyhnutná prísna identifikácia a separácia aplikovateľných a, naopak, neaplikovateľných sťažovateľom konkretizovaných článkov ústavy a dohovoru (a jeho protokolov) na preskúmanú vec. V podstate už len samotné namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v tomto prípade spôsobilé obsiahnuť celý sťažovateľom prezentovaný rozsah do úvahy prichádzajúceho ústavnoprávneho prieskumu napadnutého postupu a rozhodnutí konajúcich všeobecných súdov.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a rozhodnutím špecializovaného trestného súdu:

31. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

32. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu jej neprípustnosti [k tomu § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení od 1. decembra 2025 (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

33. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu sťažnosť najvyššiemu súdu, ktorú aj využil a najvyšší súd o tejto rozhodol svojim napadnutým uznesením.

34. Ústavnú sťažnosť v tejto časti bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu:

35. Predmetom napadnutých konaní pred všeobecnými súdmi bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy právoplatne skončeného trestného konania. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmať napadnuté meritórne rozhodnutie (jeho vecnú správnosť), ani posudzovať otázku viny či trestu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania. Teda, či sa

návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predostreté nové skutočnosti nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania (m. m. III. ÚS 53/2021). V rámci ústavnému súdu zverených právomocí teda nie je jeho úlohou odpovedať na otázku, či obnova konania vo veci sťažovateľa mala alebo nemala byť povolená; jeho úloha spočívala v posúdení skutočnosti, či sa záver konajúcich súdov o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania opieral o náležite prezentované dôvody ideovo zodpovedajúce zmyslu a podstate použitej právnej úpravy (m. m. I. ÚS 302/2019).

36. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou rozhodovacou činnosťou poukazuje aj na to, že imanentnou súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie obsiahnutého v čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom (stranou) konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj druhostupňového), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka (strany) na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04, I. ÚS 34/2021).

37. Zároveň je potrebné pripomenúť, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (m. m. IV. ÚS 43/04). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

38. V trestnej veci sťažovateľa najvyšší súd po rekapitulácii jeho sťažnosti podanej proti prvostupňovému rozhodnutiu o jeho návrhu na povolenie obnovy konania (vrátane jej doplnení) a stručnom zhrnutí záverov vykonaného trestného stíhania, interpretujúc príslušné ustanovenia Trestného poriadku (§ 394 ods. 1), ozrejmil účel, zmysel a podstatu obnovy konania. Pripomenul zákonné podmienky na povolenie obnovy pôvodného konania, konkrétne existenciu skôr neznámej skutočnosti alebo nového dôkazu, ktoré musia samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami či dôkazmi skôr známymi viesť k inému rozhodnutiu o vine alebo treste v porovnaní s pôvodným právoplatným rozsudkom. Zároveň definoval, čo možno pokladať za skôr neznámu skutočnosť alebo za nový dôkaz.

39. Následne pristúpil k preskúmaniu, či sťažovateľ uviedol také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli súdu v pôvodnom konaní známe. Mnohé zo sťažovateľom uplatnených námietok najvyšší súd v zhode so závermi špecializovaného trestného súdu vyhodnotil ako stojace mimo rámca obnovy konania. Vo všeobecnosti išlo o námietky týkajúce sa nezákonnosti a procesnej nepoužiteľnosti vykonaných dôkazov, nezákonnosti vedeného trestného stíhania, manipulácie

s dôkazmi a vyšetrovaním ako takým, nedostatky obhajoby a porušenie práva na obhajobu, procesné pochybenia konajúcich orgánov činných v trestnom konaní a súdov, porušenia zákazu sebaobviňovania, nedostatky protokolácie pojednávaní, absencie uvedenia motívu sťažovateľovho konania v meritórnych rozhodnutiach a pod. (najvyšší súd ich vymenoval na s. 12 a 13 napadnutého rozhodnutia a tieto sa prekrývali aj s námietkami uplatnenými aj v ústavnej sťažnosti), ktoré nebolo možné považovať za námietky skutkového charakteru predstavujúce nový dôkaz alebo novú skutočnosť a ktoré by mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine či treste, ale šlo o námietky právneho charakteru, ktoré by za splnenia ďalších podmienok mohli odôvodňovať podanie dovolania. Najvyšší súd pritom upresnil, ktoré konkrétne sťažovateľom uplatnené námietky potenciálne predstavujú ten-ktorý dovolací dôvod [dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), e), g) a i) Trestného poriadku]. Druhostupňový súd dôrazne uzavrel, že tieto sťažovateľom uvedené skutočnosti nie sú dôvodom na povolenie obnovy konania, a to pre nesplnenie zákonných podmienok. Ďalšie námietky boli podľa najvyššieho súdu úplne mimo rámca mimoriadnych opravných prostriedkov.

40. K naliehaniu sťažovateľa na aplikáciu čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 najvyšší súd uviedol, že nie je možné povoliť obnovu konania na podklade dôvodov, ktoré ju neopodstatňujú, ale inak by mohli odôvodňovať podanie dovolania a, naopak, nie je možné vyhovieť dovolaniu na podklade skutočností opodstatňujúcich povolenie obnovy konania stojacich mimo rámca dovolacích dôvodov. Vysvetlil, že právna úprava mimoriadnych opravných prostriedkov obsiahnutá v slovenskom Trestnom poriadku umožňujúca znovuotvorenie prípadu v právoplatne skončenej veci, pokiaľ vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy prostredníctvom obnovy konania, prípadne boli zistené podstatné vady konania prostredníctvom dovolania, teda dvoch samostatných mimoriadnych opravných, je plne v súlade s čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 a obdobne tak aj postup všeobecných súdov založený na skúmaní splnenia podmienok zakotvených Trestným poriadkom zvlášť pre povolenie obnovy konania a zvlášť pre dovolanie je v súlade s dotknutým článkom. Vychádzal pritom z príslušnej dôvodovej správy, podľa ktorej sa pod obnovou konania v zmysle spomenutého čl. protokolu č. 7 rozumie nielen obnova v právnom-technickom zmysle, ale akékoľvek mimoriadne opravné konanie smerujúce k zrušeniu právoplatného rozsudku. Poukazujúc na anglické a francúzske znenie dotknutého článku používajúceho slovné spojenie preložiteľné skôr ako znovuotvorenie prípadu/procesu či opätovné otvorenie prípadu (nie nevyhnutne ako obnova konania), najvyšší súd konštatoval, že použitie spojenia „obnova konania“ v slovenskom preklade čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 neznamena, že Slovenská republika musí upraviť svoj inštitút obnovy konania v trestnom konaní tak, že jej povolenie je namieste, nielen ak vyjdú najavo nové dôkazy alebo skutočnosti, ale aj ak sa zistí podstatná chyba v predchádzajúcom konaní, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodovanie vo veci. Z dotknutého článku v podstate plynie „len“ to, že právna úprava jednotlivých štátov by mala obsahovať možnosť znovuotvorenia procesu, či prípadu, pokiaľ vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme alebo bola zistená podstatná vada konania, je pritom nepodstatné, či pôjde o jeden opravný prostriedok (spravidla mimoriadny), prípadne viacero a ako sa budú konkrétne nazývať. Slovné spojenie „obnova konania“ obsiahnuté v slovenskom preklade dohovoru je teda potrebné vnímať tak, že sa ním rozumie akékoľvek mimoriadne opravné konanie smerujúce k zrušeniu právoplatného rozsudku, a teda môže ním byť tak obnova konania (v užšom slova zmysle ako ju poníma slovenský Trestný poriadok), ale aj dovolanie.

41. V ďalšom najvyšší súd skúmal správnosť a opodstatnenosť nevyhovenia vykonania sťažovateľom navrhovaných dôkazov Špecializovaným trestným súdom v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania. Pokiaľ išlo o výsluchy niektorých sťažovateľom menovaných svedkov, najvyšší súd zotrval na názore, že v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania nie je úlohou súdu vykonávať ďalšie objasňovanie veci (opätovne vypočúvať v pôvodnom konaní vypočuté osoby), prípadne osoby v pôvodnom konaní nevypočuté na účel zistenia, či (náhodou) nedisponujú informáciou, ktorá by mohla mať súvis s pôvodnou vecou. Výsluch spomenutých osôb by mohol mať podľa najvyššieho súdu relevanciu v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, napríklad za situácie, že tieto osoby by sa mimo pôvodného konania vyjadrili spôsobom, z ktorého by bol zrejmý súvis s pôvodnou vecou a navyše by išlo o informácie také zásadné, že by mohli samy osebe alebo v spojení so skôr známymi skutočnosťami alebo dôkazmi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste s tým, že sťažovateľ by musel v návrhu na povolenie obnovy konania preukázateľným spôsobom osvedčiť, že tieto osoby takouto relevantnou informáciou disponujú (napríklad ich písomným vyjadrením). Len presvedčenie či názor sťažovateľa, že tieto osoby by mohli relevantnými informáciami disponovať, bez ďalšieho nepredstavujú taký dôkaz alebo informáciu, ktorý/á by mohol/a povolenie obnovy konania opodstatňovať.

42. K požiadavke výsluchov ďalších označených svedkov najvyšší súd pripomenul, že títo svedkovia v pôvodnom konaní už vypovedali a sťažovateľ opakovane namietal ich nedôveryhodnosť (ich krivú výpoveď) z dôvodu pomsty, že na nich podal trestné oznámenie, pritom súdy v pôvodnom konaní tieto jeho námietky neakceptovali. Podľa najvyššieho súdu bolo zrejmé, že nejde o nové dôkazy a ani o nové skutočnosti súdu skôr neznáme, ktoré by mohli odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste. Súdy v pôvodnom konaní dospeli k záveru, že okolnosti, za akých bol sťažovateľ pristihnutý pri čine (zlaňoval zo strechy bytového domu, kde bývala poškodená, pričom sa dostal až k balkónu umiestnenému nad balkónom poškodenej v kontexte s tým, že u neho boli nájdené predmety spôsobilé usmrtiť človeka a slúžiace na odstránenie tela), spoľahlivým spôsobom preukazovali úmysel sťažovateľa poškodenú zavraždiť. Výpovede poškodenej a svedkov boli vo vzájomnom súlade s týmito okolnosťami. To vylučovalo pochybnosti o ich nedôveryhodnosti, a to aj keby sa skutočne preukázalo, že sa venovali trestnej činnosti a sťažovateľ na nich z tohto dôvodu podal trestné oznámenie (aj keby svedkovia mali motív krivo sťažovateľa usvedčovať, neznamená to, že tak urobili a okolnosti, za akých bol zadržaný, preukázali, že tak neurobili). Za bezvýznamné najvyšší súd považoval aj preukazovanie blízkych vzťahov medzi sťažovateľom označeným svedkom a sudcami Špecializovaného trestného súdu a vyšetrovateľmi, keďže objektívne skutočnosti neumožňovali vyvodiť presvedčivý záver o úmyselne nesprávnom postupe orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov v pôvodnom konaní z dôvodu sťažovateľom tvrdých vzťahov, keď navyše išlo by o preukazovanie zaujatosti orgánov činných v trestnom konaní alebo sudcov, čo by mohlo byť ak tak dôvodom na podanie dovolania [z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku], nie však pre povolenie obnovy konania.

43. Najvyšší súd následne reagoval aj na ďalšie námietky sťažovateľa ako nevykonanie znaleckého posudku z iného konania, čím sa zaoberal už súd prvého stupňa, ktorý jasne odôvodnil, že s otázkou vierohodnosti poškodenej sa vysporiadali súdy už v rámci pôvodného konania. Navyše, dôveryhodnosť poškodenej bola spoľahlivým spôsobom potvrdená súladom jej tvrdení s inými vo veci vykonanými dôkazmi, nešlo preto o dôkaz či skutočnosť, ktorá by bola spôsobilá odôvodniť

iné rozhodnutie o vine alebo treste. Obdobne nespôsobilým dôkazom odôvodniť iné rozhodnutie bolo podľa najvyššieho súdu aj uznesenie Krajského súdu v Trnave z 22. júna 2021 preukazujúce nedôveryhodnosť poškodenej a svedkov, s čím sa takisto presvedčivo vysporiadali už súdy v pôvodnom konaní.

44. Podľa názoru najvyššieho súdu sa súd prvého stupňa správne vysporiadal aj s ďalšími návrhmi sťažovateľa na vykonanie dokazovania, ktoré považoval za neopodstatnené. Išlo najmä na opätovné výsluchy svedkov, ktorí boli už v pôvodnom konaní vypočutí, a teda nešlo o nové dôkazy, ktoré by boli spôsobilé privodiť iné rozhodnutie o vine alebo treste.

45. Najvyšší súd na viacerých miestach napadnutého rozhodnutia poznamenal, že hodnotenie dôkazu vykonaného v pôvodnom konaní sťažovateľom z jeho uhla pohľadu nepredstavuje nový dôkaz ani novú skutočnosť. Súdy v pôvodnom konaní pritom na základe vykonaného dokazovania dospeli k záveru o spoľahlivom preukázaní viny sťažovateľa.

46. Dostatočne zreteľne najvyšší súd odôvodnil aj to, že vykonanie výsluchov navrhovaných (konkrétne menovaných) svedkov by rozhodne k inému výsledku trestného konania nevedlo najmä s prihliadnutím na to, čo sťažovateľ avizoval, že by títo svedkovia mali dosvedčiť (napr. že sťažovateľ nie je schopný niekoho zabiť; že sťažovateľa vpustil do bytového domu a pomohol mu dostať sa na strechu konkrétny svedok; ako aj okolnosti pobytu sťažovateľa v zahraničí; že sťažovateľ v minulosti mal chrániť život svojej dcéry či iných osôb; prípadne tieto mali objasniť okolnosti použitia konkrétneho motorového vozidla; preukázať trestnú činnosť svedkov a príslušníkov polície). Išlo o dôkazy, ktoré rozhodne nemali tú váhu zvrátiť v pôvodnom konaní ustálenú dôkaznú situáciu, alebo o dôkazy, s ktorými sa súdy vysporiadali už v pôvodnom konaní či súd prvého stupňa v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania.

47. Pokiaľ sťažovateľ namietal, že pri výsluchu niektorých svedkov nebol prítomný a nemohol sa k výpovediam vyjadriť, že sa nemohol pripraviť na výsluchy ďalších svedkov a že nebol oboznámený ani s istou audionahrávkou (resp. že s ňou bol oboznámený až po právoplatnom skončení veci), najvyšší súd k tomu uviedol, že ani takáto situácia nepredstavovala novú skutočnosť, ktorá by mala za následok zmenu skutkových okolností, ale v prípade preukázania pravdivosti týchto tvrdení by mohlo ísť o chybu konania spôsobujúcu nezákonnosť vykonaného dôkazu, čo by mohlo nanajvýš napĺňať dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Ako dovolací dôvod najvyšší súd vyhodnotil aj sťažovateľom tvrdenú zaujatosť orgánov činných v trestnom konaní.

48. Za dôvod stojací mimo rámca skutočností opodstatňujúcich povolenie obnovy konania takisto ako Špecializovaný trestný súd aj najvyšší súd považoval potrebu vypočutia príslušníkov polície k falšovaniu zápisníc v trestnom konaní. Aj v tomto prípade sťažovateľ v zásade ponúkal len svoje hodnotenie dôkazov a svoj pohľad na vec, nesúhlasiac so závermi, ako súdy v pôvodnom konaní vyhodnotili vykonané dokazovanie, tieto jeho názory, závery ale neboli novou skutočnosťou, ktorá by opodstatňovala povolenie obnovy konania.

49. Najvyšší súd viackrát zopakoval, že súdy už v pôvodnom konaní, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, správne dospeli k záveru, že trestné stíhanie sťažovateľa nebolo vykonávané, a to aj na podklade už prezentovanej skutočnosti, že sťažovateľ bol zadržaný na mieste činu v blízkosti obydľia poškodenej, keď k jej balkónu zlaňoval zo strechy bytového domu, kde bývala,

a mal pri sebe veci slúžiacie na usmrtenie osoby a odstránenie tela. V zmysle odpovede najvyššieho súdu takto v pôvodnom konaní zistený skutkový stav neboli sťažovateľom navrhované dôkazy nijako spôsobilé spochybníť.

50. Za bezvýznamné najvyšší súd (rovnako ako Špecializovaný trestný súd) považoval také dôkazy, ako napr. vyžiadanie rozmerov strechy, keďže v pôvodnom konaní bola vykonaná jeho ohliadka; zabezpečenie satelitnej snímky pozemku svedka a pod., ktoré neboli spôsobilé zmeniť vo veci prijaté meritórne rozhodnutia.

51. Podľa názoru najvyššieho súdu o nový dôkaz ani novú skutočnosť spôsobilú odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste nešlo, pokiaľ sťažovateľ navrhoval zabezpečiť prepis zvukových nahrávok hlavných pojednávaní v pôvodnom konaní (z dôvodu nekorektnej protokolácie súdom prvého stupňa), pretože v prípade preukázania tejto skutočnosti by mohlo ísť o procesnú „vadu“ majúcu vplyv na zákonnosť vykonaných dôkazov, prípadne by mohlo ísť o situáciu, že právoplatný rozsudok vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, čo sú však opäť dôvody dovolania.

52. Najvyšší súd pomenoval aj sťažovateľom navrhované dôkazy, ktoré s prejednávanou vecou nesúviseli (napr. že sťažovateľ informoval prokurátora o trestnej činnosti iných osôb).

53. K namietanému prerušovaniu výsluchu sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy konania predsedníčkou konajúceho senátu (tým malo byť sťažovateľovi bránené podrobne sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam uvedeným aj v jeho početných podaniach a písomnostiach a že mu nebolo umožnené prečítať aj ďalšie jeho podania, v ktorých opisuje vykonštruovanie úkladnej vraždy) najvyšší súd pripomenul, že predsedníčka senátu sťažovateľa počas jeho výsluchu na verejnom zasadnutí opakovane poučila, že podstata jeho výsluchu na verejnom zasadnutí spočívala v tom, aby označil nové dôkazy alebo skutočnosti. vyhodnotil, že sťažovateľ počas svojho výsluchu v konaní pred súdom prvého stupňa zdržiaval priebeh verejného zasadnutia výkladmi, ktoré nemali súvis s prejednávanou vecou, prípadne len veľmi okrajovo, alebo išlo o nepodstatné skutočnosti (takéhoto charakteru boli aj hodnotenia a závery sťažovateľa v pôvodnom konaní vykonaného dokazovania prameniace z jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdov v pôvodnom konaní, keďže samy osebe nepredstavovali nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by boli spôsobilé odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo treste), bolo preto povinnosťou predsedníčky senátu sťažovateľa v takomto prednese prerušiť, poučiť ho o podstate konania o návrhu na povolenie obnovy konania a jeho výsluchu, čo predsedníčka senátu aj urobila, a to bez toho, aby takýmto zákonným postupom porušila práva sťažovateľa. Ak predsedníčka senátu v tejto súvislosti vysvetlila sťažovateľovi podstatu konania o návrhu na povolenie obnovy konania a podstatu dovolania, keďže odsúdený zjavne oprel svoj návrh na povolenie obnovy konania najmä o dovolacie dôvody, poukázanie zo strany predsedníčky senátu, že ide o zjavne bezúspešný návrh a poučenie o možnosti späťvzatia takéhoto návrhu nebolo podľa názoru najvyššieho súdu prejedikovaním, ako súd rozhodne, a už vôbec nie, ako rozhodne najvyšší súd.

54. Najvyšší súd, reagujúc na námietku sťažovateľa, tomuto ozrejmil aj to, že výpoveď odsúdeného na verejnom zasadnutí v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania sa podľa diktátu predsedom senátu nezapisuje doslovne. Nebolo preto porušené žiadne právo sťažovateľa súdom prvého stupňa, pokiaľ do zápisnice o verejnom zasadnutí nepojal jeho vyjadrenie v doslovnom znení,

ale protokoloval len podstatu a neprotokoloval obsah listín čítaných sťažovateľom, ktoré nepovažoval za podstatné.

55. Rovnako najvyšší súd vysvetlil, že sťažovateľ predložil Špecializovanému trestnému súdu viacero podaní, ktoré súd prevzal, predsedníčka senátu tohto súdu sa po skončení výsluchu dotazovala strán v konaní, či nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Sťažovateľ pritom uviedol, že sa pridrižiava tých návrhov, ktoré odovzdal s tým, že mal aj ďalšie, ale tie zatiaľ neboli vypracované, preto nič nenasvedčuje tomu, že by súd prvého stupňa odmietol prevziať nejaké písomnosti, ktoré mal sťažovateľ pri sebe a chcel ich súdu predložiť a aj keby snád' k tomu došlo sťažovateľ ich doložil následne poštou. V zásade niet rozdielu v tom, či sú písomnosti predložené súdu priamo na verejnom zasadnutí, alebo následne poštou, keď súd prvého stupňa dospel dôvodne k záveru, že sťažovateľa k ním nebolo potrebné vypočuť, pretože neobsahovali nové dôkazy a skutočnosti spôsobilé opodstatniť povolenie obnovy konania, ale v zásade išlo skôr o hodnotenie už vykonaného dokazovania v pôvodnom konaní sťažovateľom a prezentovanie jeho záverov prameniace z jeho nespokojnosti s rozhodnutím súdu v pôvodnom konaní.

56. Napokon pokiaľ sťažovateľ namietal, že súd prvého stupňa mal byť v prejednávanej veci (v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania) vylúčený a vec mu mala byť odňatá a prikázaná inému súdu, najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ založil svoj návrh na vylúčenie všetkých sudcov súdu Špecializovaného trestného súdu na procesnom postupe súdu a dôvodoch stojacích mimo rámca § 31 ods. 1 Trestného poriadku, preto súd prvého stupňa postupoval správne, pokiaľ o takto vznesenej námietke zaujatosti v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekonal. O ne/odňatí a ne/prikázaní veci inému súdu najvyšší súd v podstate rozhodol prípisom z 8. februára 2023, keďže sťažovateľ žiadal odňať vec na podklade dôvodov stojacích mimo rámca § 23 Trestného poriadku, pritom medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z vykonávania úkonov trestného konania. Rozhodujúcou bola v tomto smere existencia niektorého z dôvodu vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku, ktorý musel byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu. Preto ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá bola založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nebola spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nebolo potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej proti všetkým sudcom príslušného súdu (*argumentum a minori ad maius*). Túto skutočnosť bolo nevyhnutné procesne zaznamenať, aby bolo zrejmé, že takýto návrh na odňatie a prikázanie veci nezostal nepovšimnutý. Pokiaľ v takejto situácii predloží príslušný súd návrh na odňatie a prikázanie veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu, ten mu ho bez rozhodnutia vráti (tento záver najvyšší súd oprel o stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v zbierke pod číslom 48/2021-1).

57. Ústavný súd, sumarizujúc uvedené, dospel k presvedčeniu, že najvyšší súd sa všetkými pre rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania relevantnými, tak skutkovými ako aj právnymi otázkami zaoberal a na tieto dal sťažovateľovi dostatočne presvedčivé odpovede. Je zjavné, že každú námietku sťažovateľa najvyšší súd posúdil a vyhodnotil z hľadiska jej opodstatnenosti pre rozhodnutie o jeho návrhu. Jeho závery pritom ústavný súd nepovažuje za nedôvodné, či svojvoľné a ani za nezákonné.

58. Najvyšší súd, poukazujúc na platnú a účinnú právnu úpravu, jasne a zreteľne vysvetlil, ktoré námietky sťažovateľa neboli uplatniteľné v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania a čo je z ústavnoprávneho hľadiska ochrany základných práv sťažovateľa podstatné, uviedol aj to, prečo to tak bolo. V súlade s právnou úpravou, ale aj s judikatúrou všeobecných súdov akceptovanou ústavným súdom bolo najvyšším súdom uskutočnené vyhodnotenie niektorých presne identifikovaných námietok sťažovateľa ako potenciálnych dovolacích dôvodov (pozri napr. body 40, 43, 48, 52 odôvodnenia tohto rozhodnutia), ktorých posúdenie v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania sú ustanoveniami procesnoprávneho predpisu, ktorými sa konanie riadilo, vylúčené. Napokon ani sám sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zvlášť nebrojí proti názoru najvyššieho súdu, že išlo v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku o dovolacie dôvody, avšak napriek tomu sa domáhal ich preskúmania v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, a to skrz znenie čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7, podľa ktorého je obnova konania možná aj v dôsledku podstatnej chyby v predchádzajúcom konaní, ktorá mohla ovplyvniť rozhodovanie vo veci. V tejto otázke sa však ústavný súd úplne stotožnil so záverom najvyššieho súdu prezentovaným v bode 41 odôvodnenia tohto uznesenia. Interpretácii dotknutej úpravy protokolu č. 7 najvyšším súdom nemá čo vytknúť. Táto je súladná s jej znením, zmyslom a účelom, preto je potrebné považovať ju za prijateľnú, nepredstavujúcu neprípustný zásah do sťažovateľových práv.

59. V neposlednom rade ústavný súd pripomína, že sťažovateľ v jeho trestnej veci podal dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, konanie o ktorom je vedené najvyšším súdom pod sp. zn. 2TdoV/7/2022, preto neakceptovanie s tým spojených záverov prijatých súdmi v konaní o povolení obnovy konania sťažovateľom je len ťažko pochopiteľné, keďže dotknuté námietky budú na základe jeho iniciatívy predmetom dovolacieho konania, v rámci ktorého bude rovnako oprávnený domáhať sa ochrany všetkých svojich základných práv.

60. Za ústavne konformné je potrebné považovať aj odôvodnenie odmietnutia vykonania sťažovateľom navrhovaných dôkazov. Dôvody, pre ktoré tak najvyšší súd urobil (rovnako ako pred ním aj súd prvého stupňa), sú čitateľné, zrozumiteľné, logické, založené na skutkových zisteniach a ich následnom racionálnom posúdení. Ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné tieto dôvody na tomto mieste opakovať, keďže tieto sú sťažovateľovi jednoznačne známe.

61. Sťažovateľovmu tvrdeniu o absencii vecného prieskumu jeho sťažnostných námietok (či návrhu na obnovu konania) a jeho presvedčeniu o arbitrárnom posúdení veci, resp. takom, ktoré nezodpovedá zákonným ustanoveniam vzťahujúcim sa na otázku obnovy konania, nemožno prisvedčiť. Ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach uviedol (m. m. I. ÚS 478/2013, IV. ÚS 10/2014), že z práva na spravodlivý súdny proces (súdnu ochranu) nevyplýva pre sťažovateľa právo, aby súdy akceptovali všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mal možnosť tieto návrhy predniesť. Rovnako ESLP vo svojej judikatúre zakotvuje, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne. Preto nie je automaticky bez ďalšieho porušením základných práv, ak všeobecný súd nevykoná navrhovaný dôkaz, ale v záujme zachovania základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je žiaduce, aby všeobecný súd nevykonanie navrhovaného dôkazu primerane odôvodnil (m. m. III. ÚS 219/2015). V aktuálnej veci sťažovateľa súdy vysvetlili dôvody, pre ktoré nedošlo k vykonaniu navrhovaných dôkazov a ich závery ústavný súd nevyhodnotil ako arbitrárne. Ak aj ich rozhodnutia neobsahujú na každý jeden sťažovateľov dotaz explicitnú a podrobnú odpoveď,

z celého ich kontextu a čítaním textu s porozumením ústavný súd odpovede na nastolené argumenty našiel.

62. Záver konajúcich súdov, že vo veci neboli predložené nové dôkazy alebo skutočnosti, ktoré viedli k takému stupňu pravdepodobnosti o tom, že by na ich základe mohlo dôjsť k zmene pôvodného rozhodnutia, rozhodne nemožno považovať za excesívny alebo svojvoľný. Napriek početnosti sťažovateľom navrhovaných dôkazov najvyšší súd presvedčivo ustálil, že ich vykonanie v žiadnom prípade nemohlo ovplyvniť, resp. vyvrátiť v pôvodnom konaní zistenú skutkovú okolnosť, že sťažovateľ bol pristihnutý pri páchaní stíhanej trestnej činnosti. O nedostatočnej „váhe“ navrhovaných dôkazov svedčili napokon aj sťažovateľom avizované zistenia, ku ktorým sa malo ním navrhovaným dokazovaním dospieť.

63. Napokon najvyšší súd neopomenul posúdiť a vyhodnotiť námietky sťažovateľa spojené s vedením prvostupňového konania o návrhu na povolenie obnovy konania, konkrétne s predkladaním návrhov na verejnom zasadnutí, s uplatnenou námietkou zaujatosti, ako aj s výkonom a protokoláciou výpovede sťažovateľa. Ani v tejto časti však nemožno rozhodnutie najvyššieho súdu hodnotiť ako nedostatočné, arbitrárne či nepreskúmateľné. Práve naopak, ústavný súd ho vníma ako výpovedné a súladné najmä so základnými právami sťažovateľa na obhajobu a na súdnu ochranu, keď na podstatné otázky sťažovateľa najvyšší súd adekvátne reagoval a postup Špecializovaného trestného súdu ako zákonný aproboval.

64. Sťažovateľom v ústavnej sťažnosti uvádzané námietky tak neboli spôsobilé spochybníť ústavnú konformitu napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu.

65. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019).

66. Ústavný súd konštatuje, že v konaní o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy trestného konania najvyšší súd nezistil žiadne také skutočnosti a dôkazy, ktoré by boli spôsobilé na postup uvedený v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, teda na povolenie obnovy konania. Svoje rozhodnutie pritom odôvodnil ústavne akceptovateľným spôsobom. Nenašiel takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením práv sťažovateľa (ani zjavný omyl či exces, prípadne iné evidentné popretie samotnej podstaty ochrany základných práv a slobôd), na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, v nadväznosti na čo ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

67. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ako to je aj v predmetnej veci, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa nebolo vyhovené.

68. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. decembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu